

разовен систем во рамките на можностите ќе бидат применети во училиштата во Македонија. Особено полезен беше дополнителниот материјал претставен пред наставниците од средните училишта во Републикава што може да се употребува при обработката на наставните единици, при што се истакна дека во некои училишта тоа може да биде отежнато поради недоволниот број на наставни тахнички помагала (графоскопи, карти, слики и др.).

На последниот ден од семинарот беше извршена проценка на дотогашната работа и во кратки дискусии беа изнесени повеќе конкретни примери за подобрување на наставата по историја со користење на претставените искуства на семинарот. Учесниците искажаа

желба за изработка на заеднички проект со колегите од Австрија, за практично запознавање со начините за изведување на наставата по историја во австриските училишта и отвореност за посета од австриските колеги.

Работата на семинарот ја заклучи претседателката на Здружението на наставници по историја Елена Лакинска, која им се заблагодари на учесниците за нивните конструктивни дискусии, како и на гостите од Австрија, особено на м-р Даниела Грабе, која несебично ги претстави австриските искуства во предавањето на историјата и изрази надеж дека сето она што беше претставено на семинарот практично ќе се примени во нашата настава по историја.

Елена Лакинска – Дончо Лозановски, ТРЕТА НАЦИОНАЛНА
КОНФЕРЕНЦИЈА НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА НАСТАВНИЦИТЕ
ПО ИСТОРИЈА ВО БУГАРИЈА НА ТЕМА „РАЗНОВИДНОСТА НА
ИЗВОРИТЕ И НА СРЕДСТВАТА ВО НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА“

7-8 септември 2001 г. , Софија

По покана од Здружението на наставниците по историја од Република Бугарија, како гости на Третата национална конференција на Здружението на наставниците по историја во Бугарија присуствуваа четворица претставници од Здружението на наставниците по историја на Република Македонија: проф. д-р Даринка Петреска, проф. Елена Лакинска, проф. Нада Панајотова и проф. Дончо Лозановски. На отворањето на конференцијата со пригодни говори се обратија доц. д-р Румјана Кушева, претседателка на Здружението на наставниците по историја од Република Бугарија, доц. д-р Петар Делев, декан на Историскиот факултет од Софија и проф. д-р Дарина Пе-

треска од Здружението на наставниците по историја на Р Македонија.

Излагањата презентирани од методичари и практичари од образованието во работниот дел на конференцијата беа претежно на методско-дидактички теми.

Покрај тоа, на конференцијата имаше и неколку излагања од научни работници од Бугарија на теми поврзани со наставата по историја. Доц. д-р Петар Делев се осврна на интерпретацијата на изворите за стариот век во наставата по историја; проф. д-р Георги Марков, директор на Институтот по историја при БАН, зборувааше за изворите од дипломатската историја на Бугарија за време на двете светски војни; и проф. д-р Нина Дулгерова од Вар-

ненскиот слободен универзитет се осврвна на руската доктрина за источното прашање во архивските документи.

Десет учесници од Бугарија, еден од Република Македонија и еден од Република Австрија направиле презентации на нови методи, постапки и техники во наставата по историја: употреба на карикатури во наставата по историја, развивање на самостојното критичко мислење при изучувањето на современата историја на Европа, работа со археолошки материјали и документи на часот по историја, елементи на игра во наставата по историја, новите тенденции во учебната литература и др.

Претставникот од Австрија м-р Даниела Грабе од Одделот за историја на Југоисточна Европа при Универзитетот од Грац зборуваше за разновидноста на изворите и на илустративниот материјал во наставата по историја, посебно применети при обработувањето на некои содржини од секојдневниот живот на луѓето во одредена епоха.

Претставникот од Република Македонија Дончо Лозановски имаше презентација на тема од локалната историја низ конкретен пример на еден град – Охрид низ вековите, со употребена наставна стратегија попречен пресек. Постигнатите цели со овој пристап се согледуваат преку следните констатации и заклучоци: а) животот во Охрид непрекинато пулсира пред околу 7000–6000 години пред н.е. до денес, б) богатството на Охрид со голем број материјални извори овозможува

следење и реконструкција не само на локалната историја на градот и на Македонија туку и на Балканот, в) важноста на езерото за животот на луѓето низ целиот период до денес како извор на живот, г) вештината на градежниците кои создавале извонредни градби, д) занаетчиството како едно од главните обележја на градот, ё) духовната култура изразена преку писменоста, книжевноста и уметноста создавани од антиката до денес има одлики од општоцивизациско значење, е) сè она што е создадено и направено како материјално и духовно богатство на Охрид е создадено на оваа почва во секојдневниот живот на луѓето од сите епохи.

Од сите презентации се доби впечаток дека основната интенција на сите наставници по историја во земјата домаќин но и во другите земји е да се надминува стереотипната исклучиво фронтална настава и да се применуваат методи, стратегии и техники што се во чекор со новите барања на активната настава.

Од искажувањата на членовите на Здружението на наставниците по историја во Република Бугарија произлегува заклучокот дека и тие се судираваат со проблеми што ги создава честата промена на наставните планови и програми и особено се засегнати од најновиот третман на предметот историја во гимназиското образование поради неговото бришење како задолжителен во завршниот клас на гимназиското образование.